

Yargıtay HGK E.2025/52 K.2026/93 (18.02.2026)

Karar metni, Yargıtay Başkanlığı Karar Arama sistemindeki yayımlanmış hâliyle aynen aktarılmıştır; taraf adları kaynakta anonimdir.

Hukuk Genel Kurulu 2025/52 E. , 2026/93 K.

"İçtihat Metni"

MAHKEMESİ : Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 23. Hukuk Dairesi

SAYISI : 2024/469 E., 2024/587 K.

ÖZEL DAİRE KARARI : Yargıtay 6. Hukuk Dairesinin 17.01.2024 tarihli ve

2023/907 Esas, 2024/198 Karar sayılı BOZMA kararı

Taraflar arasında birleştirilerek görülen sıra cetveline itiraz davalarından dolayı yapılan yargılama sonunda İlk Derece Mahkemesince asıl ve birleşen davaların esastan reddine, karşı davaların usulden reddine karar verilmiştir.

Kararın asıl ve birleşen davalarda davacı-karşı davalılar vekilleri tarafından istinaf edilmesi üzerine Bölge Adliye Mahkemesince, İlk Derece Mahkemesi kararının kaldırılmasına, yeniden hüküm kurulmak suretiyle asıl ve birleşen davaların kabulü ile artakalan bedelin asıl ve birleşen davalarda davacı-karşı davalı alacaklılara garame yapılarak paylaştırılmasına, karşı davaların usulden reddine karar verilmiştir.

Bölge Adliye Mahkemesi kararının, asıl ve birleşen davalarda davalı-karşı davacılar vekili tarafından temyiz edilmesi üzerine Yargıtay 6. Hukuk Dairesince yapılan inceleme sonunda bozulmuş, Bölge Adliye Mahkemesi tarafından Özel Daire bozma kararına karşı direnilmiştir.

Direnme kararı asıl ve birleşen davalarda davalı-karşı davacılar vekili tarafından temyiz edilmekle; kesinlik, süre, temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan inceleme sonucunda, temyiz dilekçelerinin kabulüne karar verildikten sonra Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan gündem ve dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. ASIL DAVA

1. Davacı-karşı davalı vekili dava dilekçesinde; dava dışı borçlu şirket aleyhine beş dosyada icra takibi başlattıklarını, takip neticesinde borçluya ait taşınmazın satıldığını, Konya 10. İcra Müdürlüğünün 2009/11917 Esas sayılı icra dosyasında düzenlenen 21.10.2010 tarihli sıra cetvelinde davalılar ... Oto İnş. ...San. ve Tic. Ltd. Şti. ve ... Oto San. Tic. Ltd. Şti. alacağına birinci sırada yer verildiğini, müvekkili şirketin alacaklarına ise üç, dört, beş ve altıncı sırada yer verildiğini, alacaklı olduğu Konya 3. İcra Müdürlüğünün 2009/13598 Esas sayılı icra dosyasına ise sıra cetvelinde yer verilmediğini, davalılar alacağının senede dayalı olduğunu, senedin muvazaalı olarak düzenlendiğini, muvazaa iddiasının kabul edilmemesi hâlinde dahi müvekkili şirketin davalı şirketle garameye girmesi gerektiğini ileri sürerek sıra cetvelinin iptali ile davalıya ödenen payın müvekkilinin alacaklı olduğu icra dosyalarına ödenmesini, olmadığı takdirde müvekkili şirketin garameten paylaşma dâhil edilmesini talep etmiştir.

2. Davalı-karşı davacılar vekili cevap ve karşı dava dilekçesinde; müvekkillerinin ticari defterlerinin incelenmesi sonucunda Konya 10. İcra Müdürlüğünün 2009/11917 Esas sayılı dosyasında düzenlenen sıra cetveline konu alacağın muvazaalı olmadığının ortaya çıkacağını, davacı karşı davalının icra dosyasına konu alacakları da bonoya dayandığından muvazaalı olduğunu belirterek asıl davanın reddine, karşı davanın kabulü ile ihale bedelinin sıra cetvelinde gösterildiği şekilde ödenmesine karar verilmesini talep etmiştir.

II. BİRLEŞEN DAVALAR

1. Konya 1. Asliye Hukuk Mahkemesinin 2010/578 Esas sayılı davasında davacı-karşı davalı vekili dava dilekçesinde; Konya 10. İcra Müdürlüğünün 2009/11917 Esas sayılı dosyasında yapılan taşınmaz satışı sonucu düzenlenen sıra cetvelinde satış bedelinin birinci sırada bulunan davalı alacaklılara ödenmesine karar verildiğini, müvekkilinin Konya 9. İcra Müdürlüğünün 2009/12164 Esas sayılı dosyasındaki alacağına ise on ikinci sırada yer verildiğini, davalı alacaklıların takip borçlusundan alacaklı olmadıklarını ve alacağın muvazaalı olduğunu ileri sürerek davalı alacaklılara düşen payın müvekkiline ödenmesini talep etmiştir.

2. Konya 1. Asliye Hukuk Mahkemesinin 2010/579 Esas sayılı davasında davacı-karşı davalı vekili dava dilekçesinde; Konya 10. İcra Müdürlüğünün 2009/11917 Esas sayılı dosyasında yapılan taşınmaz satışı sonucu düzenlenen sıra cetvelinde satış bedelinin birinci sırada bulunan davalı alacaklılara ödenmesine karar verildiğini, müvekkilinin Konya 10. İcra Müdürlüğünün 2010/2647 Esas sayılı dosyasındaki alacağına ise on dördüncü sırasında yer verildiğini, davalı alacaklıların takip borçlusundan alacaklı olmadıklarını ve alacağın muvazaalı olduğunu ileri sürerek sıra cetvelinin düzeltilerek davalı alacaklılara düşen payın müvekkiline ödenmesini talep etmiştir.

3. Konya 4. Asliye Hukuk Mahkemesinin 2010/567 Esas sayılı davasında davacı-karşı davalı vekili dava dilekçesinde; Konya 10. İcra Müdürlüğünün 2009/11917 Esas sayılı dosyasında yapılan taşınmaz satışı sonucu düzenlenen sıra cetvelinde satış bedelinin birinci sırada bulunan davalı alacaklılara ödenmesine karar verildiğini, müvekkilinin Konya 9. İcra Müdürlüğünün 2009/12307 Esas sayılı dosyasındaki alacağına ise sekizinci sırasında yer verildiğini, davalı alacaklıların takip borçlusundan alacaklı olmadıklarını ve alacağın muvazaalı olduğunu ileri sürerek sıra cetvelinin düzeltilerek davalı alacaklılara düşen payın müvekkiline ödenmesini talep etmiştir.

4. Konya 3. Asliye Hukuk Mahkemesinin 2010/588 Esas sayılı davasında davacı-karşı davalı vekili dava dilekçesinde; Konya 10. İcra Müdürlüğünün 2009/11917 Esas sayılı dosyasında yapılan taşınmaz satışı sonucu düzenlenen sıra cetvelinde satış bedelinin birinci sırada bulunan davalı alacaklılara ödenmesine karar verildiğini, müvekkilinin Konya 9. İcra Müdürlüğünün 2009/12306 Esas sayılı dosyasındaki alacağına ise yedinci sırasında yer verildiğini, davalı alacaklıların takip borçlusundan alacaklı olmadıklarını ve alacağın muvazaalı olduğunu ileri sürerek sıra cetvelinin düzeltilerek davalı alacaklılara düşen payın müvekkiline ödenmesini talep etmiştir.

5. Birleşen dosyalarda davalı-karşı davacılar vekili cevap ve karşı dava dilekçelerinde; müvekkillerinin ticari defterlerinin incelenmesi sonucunda Konya 10. İcra Müdürlüğünün 2009/11917 Esas sayılı icra dosyasında düzenlenen sıra cetveline konu alacağın muvazaalı olmadığına ortaya çıkacağını, davacı karşı davalıların icra dosyalarına konu alacakları da bonoya dayandığından muvazaalı olduğunu belirterek davacılar tarafından açılan davaların reddine, karşı davaların kabulü ile ihale bedelinin sıra cetvelinde gösterildiği şekilde ödenmesine karar verilmesini talep etmiştir.

6. Konya 4. Asliye Ticaret Mahkemesinin 2013/294 Esas sayılı davasında davacı vekili dava dilekçesinde, 21.10.2010 tarihli sıra cetvelinde müvekkilinin alacaklı olduğu Konya 3. İcra Müdürlüğünün 2009/13598 Esas sayılı takip dosyasına yer verilmediğini, sıra cetvelinin iptaline ilişkin Konya 2. İcra Hukuk Mahkemesinin 2010/1106 Esas sayılı dosyasında açılan davada 21.10.2010 tarihli sıra cetvelinin iptaline, müvekkilinin alacaklı olduğu dosyanın dördüncü sıraya alınmasına karar verildiğini, verilen karardan sonra Konya 10. İcra Müdürlüğünün 2009/11917 Esas sayılı icra dosyasında 14.08.2013 tarihinde yeniden sıra cetveli düzenlendiğini, sıra cetvelinde davalı alacağının muvazaalı olduğunu, ilk sıra cetveline karşı muvazaa iddiasıyla açılan iptal davasının derdest olduğunu, bu davanın derdest dava ile birleştirilmesi gerektiğini ileri sürerek 14.08.2013 tarihli sıra cetvelinin

iptali ile davalıya ödenen payın müvekkilinin alacaklı olduğu icra dosyalarına ödenmesini, olmadığı takdirde müvekkili şirketin garameten paylaşma dâhil edilmesini talep etmiştir.

7. Birleşen Konya 4. Asliye Ticaret Mahkemesinin 2013/294 Esas sayılı davasında davalılar; usulüne uygun davetiye tebliğine rağmen birleşen davaya ilişkin cevap dilekçesi sunmamışlardır.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin 21.06.2017 tarihli ve 2014/457 Esas, 2017/641 Karar sayılı kararı ile; davalıların başlattığı kambiyo senetlerine mahsus icra takibine karşı borçlular tarafından imzaya itiraz edilerek dava açıldığı, yine takibe konu bononun kambiyo vasfı olmadığına yönelik şikâyetle bulunulduğu, davalı şirketlerin yetkilisi ... tarafından icra takibine konu senet de dahil olmak üzere kendisine ciro edilerek verilen senetler yönünden dava dışı borçlu şirket yetkilisi hakkında şikâyetle bulunması üzerine Konya 1. Ağır Ceza Mahkemesinde resmî belgede sahtecilik, tacir veya şirket yöneticilerinin dolandırıcılığı iddiasıyla dava açıldığı, yapılan yargılama sonucunda sanıkların cezalandırılmalarına karar verildiği, bu durumda tarafların danışıklı ve alacaklılardan mal kaçırma fikri içinde olduklarını kabul etmenin hayatın olağan akışına aykırı olduğu, ayrıca davalılar ile dava dışı borçlu arasındaki hukuki ilişkinin 2006 yılına kadar geriye gittiği, senedin düzenleme tarihi de dikkate alındığında davacıların alacaklarının çoğundan daha önce doğduğu da dikkate alındığında asıl ve birleşen dosyalarda davalı karşı davacılar ile dava dışı borçlu şirketler arasında muvazaa olgusunun ispatlanamadığı, karşı dava yönünden ise karşı davacının sıra cetvelinde birinci sırada olduğu, bu nedenle sıra cetveline itirazında hukuki yararının bulunmadığı gerekçesiyle asıl ve birleşen davaların reddine, karşı davaların usulden reddine karar verilmiştir.

IV. İSTİNAF

A. İstinaf Yoluna Başvuranlar

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde asıl ve birleşen davalarda davacı-karşı davalı vekilleri istinaf başvurusunda bulunmuştur.

B. Gerekçe ve Sonuç

Bölge Adliye Mahkemesinin 06.10.2020 tarihli ve 2017/1456 Esas, 2020/1214 Karar sayılı kararı ile; dava dışı borçlu şirketin davalılardan ... Oto İnş. Nak. San. ve Tic. Ltd. Şti'ye borcunun bononun keşide tarihi itibarıyla 25.895,32 TL olduğu, dava dışı borçlu şirketin ... Ltd. Şti'nin de borcunu üstlendiğinin anlaşıldığı, bu üstlenme davalı şirketler için hüküm ifade etse de sıra cetvelinde yer alan davacı alacaklılara karşı ileri sürülebilir bir hukuki işlem olmadığı, muvazaa iddiasıyla sıra cetveline birden çok alacaklının itiraz ettiği davalıdan arta kalan tutarın bu alacaklılar arasında garameten paylaşılması gerektiği gerekçesiyle asıl ve birleşen davalarda davacı karşı davalı vekillerinin istinaf başvurularının kabulü ile İlk Derece Mahkemesi kararının kaldırılarak asıl ve birleşen dosyalarda davaların kabulü ile 21.10.2010 tarihli sıra cetvelinde davalıların alacaklı olduğu icra dosyasına 25.895,32 TL ödenmesine, arta kalan bedelin asıl ve birleşen dosyalarda davacı alacaklılara garame yapılarak ödenmesine, asıl ve birleşen dosyalarda karşı davaların usulden reddine karar verilmiştir.

V. BOZMA VE BOZMADAN SONRAKİ YARGILAMA SÜRECİ

A. Birinci Bozma Kararı

1. Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde asıl ve birleşen davalarda davalı-karşı davacılar vekili, asıl ve birleşen Konya 4. Asliye Hukuk Mahkemesinin 2013/294 Esas sayılı davasında davacı ... Akaryakıt Taşımacılık San. Tic. Ltd.

Şti. vekili temyiz isteminde bulunmuştur.

2. Yargıtay 6. Hukuk Dairesinin 30.03.2022 tarihli ve 2021/2362 Esas, 2022/1788 Karar sayılı kararı ile, "...1- Konya 2. İcra Hukuk Mahkemesinin 16.02.2011 tarih ve 2010/1106 E.,2011/169 K sayılı ilamı ile asıl dava ve birleşen davalar (Konya 1. Asliye Hukuk Mahkemesinin 2010/578 E-2010/579E., Konya 3. Asliye Hukuk Mahkemesinin 2010/588E., Konya 4. Asliye Hukuk Mahkemesinin 2010/567 E.) dava konusu 21.10.2010 tarihli sıra cetvelinin iptaline karar verildiği, kararın 02.07.2013 tarihinde kesinleştiği, Konya 10. İcra Müdürlüğünün 2009/11917 E sayılı dosyasından 14.08.2013 tarihli sıra cetvelinin düzenlendiği dosya kapsamından anlaşılmıştır. Dava konusu sıra cetvelinin iptaline karar verildiği ve bu karar kesinleştiğine göre Bölge Adliye Mahkemesince bu hususta bir değerlendirme yapılmadan hüküm tesisi doğru olmamıştır.

2-Birleşen dava (Konya 4. Asliye Ticaret Mahkemesinin 2013/294 E. 2013/366 K.) davacı/karşı davalı ... Akaryakıt Taşımacılık San. Tic. Ltd. Şti. vekilinin birleşen davaya ilişkin temyiz itirazları bakımından ise; birleşen davacı vekilinin alacaklı olduğu Konya 3. İcra Müdürlüğünün 2009/13598 E sayılı dosyasına 21.10.2010 tarihli sıra cetvelinde yer verilmemesi nedeniyle Konya 2. İcra Hukuk Mah. 2010/1106 Esas sayılı dosyası ile açtığı şikayet davası sonucu şikayetin kabulü ile sıra cetvelinin iptaline şikayetçi alacağının sıra cetvelinde 4. sırada yer verilmesine karar verilmiştir. 21.10.2010 tarihli sıra cetvelinin iptali üzerine 14.08.2013 tarihli sıra cetveli düzenlenerek birleşen davacı alacağı 4. sıraya alınmıştır. Birleşen davacı itirazının 14.08.2013 tarihli sıra cetveline ilişkin olduğu hususu dikkate alınmadan birleşen bu dava ile ilgili olarak da kabul kararı verilmiş ise de, birleşen davacı vekilinin 14.08.2013 tarihli sıra cetveline ilişkin talebi ile ilgili olumlu ya da olumsuz bir değerlendirme yapılmaması da doğru olmamıştır.

3-Bozma nedenine göre asıl ve birleşen davalarda davalı/karşı davacı vekili ve asıl davada ve birleşen dava (Konya 4. Asliye Ticaret Mahkemesinin 2013/294 E. 2013/366 K.) davacı/karşı davalı vekillerinin diğer temyiz itirazlarının şimdilik incelenmesine gerek görülmemiştir,..." gerekçesiyle karar bozulmuştur.

B. Bölge Adliye Mahkemesince Verilen İkinci Karar

Bölge Adliye Mahkemesinin 06.12.2022 tarihli ve 2022/1179 Esas, 2022/1914 Karar sayılı kararı ile; Özel Dairenin bozma kararına uyularak yapılan yargılama sonucunda, borcun üstlenilmesine ilişkin olarak davanın kabulüne ilişkin önceki gerekçenin muhafaza edildiği, Yargıtayın bozma nedeni yaptığı noktalar bakımından ise itiraz konusu sıra cetvelinin Konya 2. İcra Hukuk Mahkemesinin 16.02.2011 tarihli ve 2010/1106 Esas ve 2011/169 Karar sayılı kararı ile iptal edildiği, bu mahkemenin sıra cetvelini iptal gerekçesinin eldeki dosyanın da davacısı olan ... Akaryakıt Taş. San. Tic. Ltd. Şti'nin alacaklı olduğu Konya 3. İcra Müdürlüğünün 2009/13598 Esas sayılı takip dosyasının sıra cetvelinde gösterilmediği ve iptal üzerine düzenlenecek yeni sıra cetvelinde bu dosyanın da gösterilmesi gerektiği yönünde olduğu, iptal kararının özellikle hakkında muvazaa iddiası ileri sürülen davalı dosyasının durumunu, davacıların muvazaa iddialarını konusuz bırakacak şekilde değiştirmede, sırasına itiraz edilen icra dosyasının yeni sıra cetvelinde de birinci derecede olduğu ve davacıların muvazaa iddialarının devam ettiği, eldeki dava derdest iken icra mahkemesinde aynı sıra cetveline yönelik şikâyetin görülmesi doğru olmamakla birlikte bir şekilde icra mahkemesince karar verildiği ve bu kararın kesinleştiği, kararın içeriği ve sonucu dikkate alındığında eldeki davayı etkilemediği sonucuna varıldığı, Konya 3. İcra Müdürlüğünün 2009/13598 Esas sayılı takip dosyasının önceki paylaştırmada gözden kaçırıldığı ve Özel Dairenin bozma kararı üzerine fark edilerek gerekli düzeltmenin yapıldığı gerekçesiyle asıl ve birleşen dosyalarda davaların kabulüne, davalıdan artakalan tutarın bu alacaklılar arasında garame yapılarak paylaştırılmasına, davalı-karşı davacıların karşı davalarının usulden reddine karar verilmiştir.

C. İkinci Bozma Kararı

1. Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde asıl ve birleşen davalarda davalı karşı davacılar vekili temyiz isteminde bulunmuştur.

2. Yargıtay 6. Hukuk Dairesinin 17.01.2024 tarihli ve 2023/907 Esas, 2024/198 Karar sayılı kararı ile,

"...1.Bölge Adliye Mahkemesince bozma ilâmına uyulmuş ise de, bozma gereklerine uygun araştırma yapıp hüküm tesis edilmemiştir. Asıl ve birleşen Birleşen Konya 1. Asliye Hukuk Mahkemesinin 2010/578 E.2011/26 K., Birleşen Konya 1. Asliye Hukuk Mahkemesinin 2010/579 E.2011/27 K., Birleşen Konya 4. Asliye Hukuk Mahkemesinin 2010/567 E. 2011/45 K., Birleşen Konya 3. Asliye Hukuk Mahkemesinin 2010/588 E. 2011/59 K. dosyalarda itirazın muvazaa nedeniyle 21.10.2010 tarihli sıra cetvelinin iptaline ilişkin olduğu, bu sıra cetvelinin Konya 2. İcra hukuk Mahkemesinin 16.02.2011 gün ve 2010/1106 E., 2011/169 K sayılı kararı ile iptal edildiği, bu kararın kesinleştiği ve aynı satış bedeli için aynı icra dosyasından 14.08.2013 tarihli yeni bir sıra cetveli düzenlendiği, 21.10.2010 tarihli sıra cetveli iptal edildiğinden bu sıra cetveline ilişkin itirazlar bakımından dava konusuz kalmıştır. Bu nedenle Bölge Adliye mahkemesince ilk sıra cetvelinin iptali kararının davacıların muvazaa iddialarını konusuz bırakacak şekilde değiştirmedeği, davalıların yeni sıra cetvelinde de birinci derecede olduğu ve davacıların muvazaa iddialarının devam ettiği gerekçesiyle asıl ve birleşen dosyalar açısından iptal edilen sıra cetveli üzerinden garame yapılması doğru olmamıştır,

2.Öte yandan asıl ve birleşen davalarda davalı /karşı davacı vekili temyiz dilekçesinde taşınmazın bedelinin mahkemece nemalandırıldığını belirtmesi nedeniyle satış bedelinin nemalandırılması halinde taraflara ödenecek miktar değişeceğinden alacaklılara hüküm fıkrasında garame yapılarak alacaklılara ödenecek payların belirlenmesi de yerinde görülmeyle kararın bozulması gerekmiştir,..." gerekçesiyle karar bozulmuştur.

D. Bölge Adliye Mahkemesince Verilen Direnme Kararı

Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile, ilke olarak bir sıra cetveli iptalinin, o sıra cetveline yönelik diğer şikâyetleri ve davaları konusuz bırakacağı, bu nedenle sıra cetveline yönelik bütün iddiaların ayrı ayrı değil, tek bir dava olarak genel mahkemede görülmesi gerektiği, somut olayda ise derdest dava varken bundan bağımsız olarak bir de şikâyet yoluna gidildiği ve icra mahkemesince itiraza konu sıra cetvelinin iptal edildiği, genel mahkemede açılan sıra cetveline itiraz davalarının menfi tespit ya da tasarrufun iptali davaları gibi maddi hukuka dayalı davalar olduğu, bu davayı açan davacının davalı alacağının olmadığını ya da gösterilen tutarda bulunmadığını mahkeme kararı ile hüküm altına aldırıldığı, bu karardan sonra o alacağın davacıya karşı ileri sürülemeyeceği, eğer icra mahkemesinin iptal kararı üzerine düzenlenen yeni sıra cetvelinde davacı ya da davalı hiç yer almıyorsa gerçekten de eldeki itiraz davası bakımından davanın konusuz kalacağı, ancak somut olayda düzenlenen yeni sıra cetvelinde davacı ve davalının sırasının değişmediği, ortada genel mahkemede ve genel hükümlere göre görülen muvazaaya dayalı bir dava bulunduğuna ve yeni düzenlenen sıra cetvelinde bu iddia güncelliğini koruduğuna göre sırf sıra cetvelinin iptali ile davanın konusuz kaldığının kabul edilemeyeceği, sıra cetveli düzenlenirken satış tarihindeki hukuki ve parasal duruma bakılacağı, satıştan sonra ortaya çıkan ek alacakların dikkate alınmayacağı, eğer satış tarihinden sonra elde edilecek nemanın da mahkemece dava veya şikâyet sonunda paylaştırılmasının gerektiği kabul edilirse mahkemelerin her duruşma öncesi bütün takip dosyalarının kapak hesaplarını tekrarlatmak zorunda kalacağı, paylaştırmaya esas ana para belli iken buna işleyecek nemanın icra müdürü tarafından oranlanarak belirlenmesinin mümkün olduğu gerekçesiyle direnme kararı verilmiştir.

VI. TEMYİZ

A. Temyiz Yoluna Başvuranlar

Direnme kararına karşı süresi içinde asıl ve birleşen davalarda davalı-karşı davacılar vekili tarafından temyiz isteminde bulunulmuştur.

B. Temyiz Sebepleri

Asıl ve birleşen davalarda davalı-karşı davacılar vekili; Bölge Adliye Mahkemesince hükme esas alınan 15.06.2020 tarihli rapor ile yine aynı bilirkişiden alınan diğer raporlarda BA ve BS beyannamelerindeki bilgilerin müvekkili şirketlerin ticari defterlerini teyit eder nitelikte olduğunu, sonradan düzenlenmesi mümkün olmayan ve karşılıklı olarak birbirini doğrulayan BA ve BS bildirgeleri ile alacağın tespit edildiğini, dava dışı borçlu şirket ile ... Ltd. Şti. arasında organik bağ bulunduğu ve birbirinin devamı şirketler olduğunu, müvekkili şirketin senedin güvencesi ile tanzim tarihinden sonra da mal vermeye devam ettiğini, müvekkillerinin borçlu şirketle diğer alacaklılardan mal kaçırmak amacıyla muvazaalı birliktelik oluşturarak bir araya gelmesinin mümkün olmadığını, garame yapılarak paylaştırılan rakamların doğru olmadığını, ihale bedelinin mahkemece nemalandırıldığını, icra dosyasına yatan paranın toplam 1.014.751,17 TL'yi bulduğunu belirterek direnme kararının bozulmasını talep etmiştir.

C. Uyuşmazlık

Direnme yoluyla Hukuk Genel Kurulu önüne gelen uyuşmazlık; somut olayda 21.10.2010 tarihli sıra cetvelinin Konya 2. İcra hukuk Mahkemesinin 16.02.2011 tarihli ve 2010/1106 Esas, 2011/169 Karar sayılı kararı ile iptal edilmesi, kararın kesinleşmesi ve aynı satış bedeli için aynı icra dosyasında 14.08.2013 tarihli yeni sıra cetvelinin düzenlenmesi karşısında, iptal edilen 21.10.2010 tarihli sıra cetveline ilişkin itirazlar bakımından asıl ve birleşen Konya 1. Asliye Hukuk Mahkemesinin 2010/578 Esas, birleşen Konya 1. Asliye Hukuk Mahkemesinin 2010/579 Esas, birleşen Konya 4. Asliye Hukuk Mahkemesinin 2010/567 Esas ve birleşen Konya 3. Asliye Hukuk Mahkemesinin 2010/588 Esas sayılı dosyalarda davaların konusuz kalıp kalmadığı, satış bedelinin nemalandırılması hâlinde hüküm fıkrasında garame yapılarak alacaklılara ödenecek payların belirlenmesinin yerinde olup olmadığı noktasında toplanmaktadır.

D. Gerekçe

1. İlgili Hukuk

2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun (İİK) 140 vd. maddeleri.

2. Değerlendirme

1. Uyuşmazlığın çözümü için öncelikle konuya ilişkin yasal mevzuatın ve ilgili kavramların irdelenmesi gerekmektedir.

2. Genel olarak icra takibi beş aşamadan oluşur. Bu aşamalar takip talebi, ödeme (icra) emri, haciz, satış ve paraların paylaştırılmasıdır. Paraların paylaştırılması, icra takibinin son safhasıdır. Diğer aşamalara geçilebilmesi için alacaklının talepte bulunması gerektiği hâlde, paraların paylaştırılmasına (ödenmesine) başlanabilmesi için alacaklının bir talebine gerek yoktur. İcra dairesi, satış sonucunda elde edilen paraları, kendiliğinden (resen) alacaklılara paylaştırır. Paraların paylaştırılması, aynı malların birden fazla alacaklı için haczedilmiş (hacze iştirak edilmiş) olması hâlinde söz konusu olur. Hacizli mallar bir alacaklı için haczedilmişse, o zaman paraların paylaştırılması değil elde edilen paranın alacaklıya ödenmesi söz konusudur (doktrindeki bir esere atıf).

3. Sıra cetvelinin düzenlenmesi için birden fazla alacaklının bulunması ve borçlunun malvarlığının satılması sonucunda elde edilen para ile tüm alacaklıların alacağının ödenememesi gerekir. Hacze iştirak eden tüm alacaklıların alacağı ödenebiliyorsa sıra cetveli düzenlenmez. Eğer takibin sonunda tek alacaklı olursa, satış sonucu elde edilen para alacaklının alacağına yetmezse, yine sıra cetveli düzenlenmez, alacaklıya alacağının ödenmeyen kısmı için bir aciz belgesi verilir (doktrindeki bir esere atıf).

4. İcra ve İflâs Kanunu'nun 140. maddesinde;

"..Satış tutarı bütün alacaklıların alacağını tamamen ödemiye yetmezse icra dairesi alacaklıların bir sıra cetvelini yapar.

Alacaklılar 206 ncı madde mucibince iflas halinde hangi sıraya girmeleri lazım geliyorsa o sıraya kabul olunurlar.

Bununla beraber ilk üç sıraya kayıt için muteber olan tarih haciz talebi tarihidir..." hükmü bulunmaktadır.

5. İlk haczi uygulayan icra dairesi, alacaklıların bir sıra cetvelini yapar (İİK md. 140/1; İcra ve İflâs Kanunu Yönetmeliği md. 59). Haczedilen mallar istinabe yolu ile haczedilmiş ve satılmış olsa bile, sıra cetvelini düzenleme yetkisi, takibin yapıldığı icra dairesine aittir. İstinabe olunan icra dairesinin bu sıfatla (istinabe olunan icra dairesi sıfatıyla) sıra cetveli düzenleme yetkisi yoktur. Sıra cetveli kesinleşmeden, icra müdürü paraları paylaştıramaz. Bu sıra cetveline dayanarak yapılan paylaştırmada, artık bütün alacaklıların alacağının tam olarak ödenmesi mümkün değildir. Sıra cetvelinde, aynı derecede hacze iştirak etmiş olan (İİK md. 100-101) bütün alacaklılar alacak miktarları ve faizleri ile gösterilir. Bu alacaklıların her biri belli bir sıraya girer. Bu sıra İİK'nın 206. maddesinde gösterilmiştir (doktrindeki bir esere atıf).

6. Düzenlenecek sıra cetvelinde; alacaklılar İİK'nın 206. maddesine göre iflâs hâlinde hangi sıraya girmeleri lazım geliyorsa o sıraya kabul olunurlar (İİK md. 140/2). Satış bedelinden önce birinci derecede hacze iştirak edenlerin alacakları ödenir. Geriye bir şey artarsa bu, ikinci dereceye verilir. Paylaştırma parasının artması hâlinde sırasıyla diğer derecelere dağıtılır. Satış bedelinin birinci derecedeki alacaklıların tamamını karşılamaması hâlinde (veya diğer dereceler içinde bakiyenin alacakları karşılamaması durumunda da) derece için de sıra cetveli düzenlenir. Bu şekilde yapılan dağıtım sonucunda, alacağına kavuşamayanlar olursa İİK'nın 143. maddesi uyarınca bunlara borç ödemedi belgesi verilir (doktrindeki bir esere atıf).

7. Bu aşamada hacze iştirakin açıklanmasında fayda vardır. Borçluya karşı bir veya birkaç alacaklı tarafından yapılan takip sonucunda borçlunun haczedilen malları tüm alacaklıların alacağının ödenmesini mümkün kılıyorsa hacze iştirak sorunu ortaya çıkmayacaktır. Ancak, borçluya karşı takip yapan birden fazla alacaklının alacağı, borçlunun haczedilen mallarının satışı sonunda karşılanamıyorsa, hacze iştirak söz konusu olabilir. Hukukumuzda, borçlunun mallarına önce haciz koyduran alacaklının, alacağını önce alacağı şeklinde bir prensip geçerli değildir. Yani ilk haciz sahibi alacaklının esasen sonraki alacaklılara bir rüçhan hakkı bulunmamaktadır. Haczin rehin hakkına benzer bir etkisi ve dolayısıyla önce haciz koyduran kişinin, diğer alacaklılara göre önceliği kabul edilmemiştir. Sadece maaş veya ücret hacizlerinde sırada önce gelen haczin kesintisi bitmeden, sonraki haciz için kesinti yapılamaz (İİK md. 83/2, c. 3) (doktrindeki bir esere atıf).

8. İcra ve İflâs Kanunu'nda hacze iştirakin iki çeşidi düzenlenmiştir. Bunlar takipli (adi) veya takipsiz (imtiyazlı) iştiraktır. Gerek takipli gerekse takipsiz iştirakte alacaklılar İİK'nın 100... . maddelerindeki şartları taşımaları hâlinde borçlunun malları üzerine kendilerinden önce konulmuş hacizlere ilk haciz üzerine satılan malın tutarı vezneye girinceye kadar

katılabilirler. Hacze iştirak hâlinde satış bedeli aynı derecedeki alacaklılar arasında garame (oranlama) suretiyle dağıtımına tâbi tutulur. İştirak alacaklısı o derece içinde yer alan diğer alacaklılarla eşit statüye sahip olur ve hacizli malların satışından elde edilen paradan alacağı oranında pay alır.

9. Sıra cetvelindeki açıklamalara geri döndüğümüzde, İİK'nın 141. maddesine göre sıra cetvelinin birer sureti icra dairesi tarafından alakadarlara tebliğ edilir.

10. İcra ve İflâs Kanunu'nun "Cetvele itiraz" başlıklı 142. maddesi ise;

"Cetvel suretinin tebliğinden yedi gün içinde her alacaklı takibin icra edildiği mahal mahkemesinde alakadarlar aleyhine dava etmek suretiyle cetvel mündericatına itiraz edebilir.

Dava basit muhakeme usulüyle görülür.

İtiraz alacağın esas ve miktarına taallük etmeyip yalnız sıraya dairse şikâyet yoluyla icra mahkemesine arz olunur" şeklinde düzenlenmiştir.

11. İcra ve İflâs Kanunu'nun 142. maddesi gereğince alacaklılar sıra cetvelinin bir suretinin kendilerine tebliğ tarihinden itibaren yedi gün içinde sıra cetveline şikâyet yoluna başvurabilirler veya sıra cetveline itiraz davası açabilirler. Sıra cetveline karşı yedi gün içinde hiçbir şikâyet ve itiraz (İİK md. 142) yapılmazsa sıra cetveli kesinleşir ve ancak bundan sonra (kesinleşen) sıra cetveli gereğince paraların paylaşılmasına geçilebilir. Buna karşılık, yedi gün içinde sıra cetveline karşı (icra mahkemesinde) şikâyet veya (mahkemede) itiraz yoluna başvurulursa, paylaşırma işleminin sonuçlanmasına kadar durdurulması ve sıra cetvelinin kesinleşmesine kadar beklenmesi gerekir. Ancak, sıra cetvelinde hak sahibi görünen her alacaklı, banka teminat mektubu karşılığında kendisine ödeme yapılmasını isteyebilir (İİK md. 142/a).

12. Sıra cetveline karşı koymak isteyen alacaklı (bu konudaki takip hukuku kurallarının yanlış uygulandığını iddia etmeyip) sıra cetveline alınmış olan bir alacaklının alacağına veya onun sırasına (veya hem alacağına hem de onun sırasına) itiraz etmek istiyorsa, o zaman sıra cetveline karşı, mahkemede itiraz yoluna başvurması, yani o alacaklıya karşı genel mahkemede dava açması gerekir (doktrindeki bir esere atıf).

13. İcra müdürlüğünün, sıra cetvelini yaparken bu husustaki takip hukuku hükümlerine aykırı hareket ettiği ve yapılan işlemin hâdiseye uygun olmadığı iddia edilmekte ise, bu hâlde sıra cetveline karşı başvurulacak olan yol, icra mahkemesine şikâyet (İİK md. 16) yoludur (İİK md. 142/3). İİK'nın 142. maddesinin 3. fıkrası hükmünden sıra cetveline karşı şikâyet yolunun sadece sıraya karşı bir itirazda bulunulması hâline münhasırmış gibi bir anlam çıkmakta ise de, icra müdürünün uymak ve resen yapmak zorunda olduğu bütün hususlardan dolayı İİK'nın 16. maddesi gereğince şikâyet yoluna başvurulabilir (doktrindeki bir esere atıf).

14. Sıra cetveline karşı şikâyet üzerine icra mahkemesince sadece sıra cetvelinin iptaline karar verilebilir. Yoksa icra müdürünün yerine geçerek yeni bir sıra cetveli düzenleyemez (doktrindeki bir esere atıf). Sıra cetveline yönelik şikâyetlerde icra mahkemesi, önüne gelen şikâyetleri sonuçlandırmak ve icra müdürüne bu yönde talimat vermekle görevli olup, şikâyete konu işlemin kanuna veya olaya aykırılığı tespit edilirse sıra cetvelinin iptaline karar verilir. İcra mahkemesi gerekçede düzenlenecek yeni sıra cetvelinin hangi ilkelere göre düzenleneceğini, alacaklıların ne miktar için hangi sıralarda yer alması gerektiğini belirterek, hukuka uygun olmayan kısımları gösterir ve bu çerçevede işlem yapılması için icra müdürüne talimat (İİK md. 17/1) verir. Yeni sıra cetveli yapılması görevi icra dairesine ait olduğundan iptal nedenlerinin hükümde belirtilmeden sıra cetvelinin iptaline karar verilmesi ile yetinilmesi gerekir. Şikâyet üzerine iptal edilen sıra cetvelinin yerine iptal

gerekçesi de dikkate alınarak icra dairesince yeniden sıra cetveli yapılarak ilgililere tebliğ edilir.

15. Nitekim aynı ilkeler Hukuk Genel Kurulunun 11.10.2023 tarihli ve 2023/(23)6-255 Esas, 2023/939 Karar sayılı kararında da benimsenmiştir.

16. Tüm bu açıklamalar ışığında somut olay değerlendirildiğinde; asıl ve birleşen Konya 1. Asliye Hukuk Mahkemesinin 2010/578 Esas, 2011/26 Karar, birleşen Konya 1. Asliye Hukuk Mahkemesinin 2010/579 Esas, 2011/27 Karar, birleşen Konya 4. Asliye Hukuk Mahkemesinin 2010/567 Esas, 2011/45 Karar ve birleşen Konya 3. Asliye Hukuk Mahkemesinin 2010/588 Esas, 2011/59 Karar sayılı dosyalarda davacı alacaklılar tarafından 21.10.2010 tarihli sıra cetvelinde birinci sırada bulunan alacaklının alacağının muvazaalı olduğu iddia edilerek 21.10.2010 tarihli sıra cetvelinin iptali talep edilmiş ise de Konya 2. İcra Hukuk Mahkemesinin 16.02.2011 tarihli ve 2010/1106 Esas, 2011/169 Karar sayılı kararı ile 21.10.2010 tarihli sıra cetvelinin iptal edildiği ve kararın 02.07.2013 tarihinde kesinleştiği anlaşılmaktadır.

17. Söz konusu sıra cetvelinin iptali üzerine aynı satış bedeli için aynı icra dosyasından 14.08.2013 tarihinde yeniden sıra cetveli düzenlendiği görülmekle 21.10.2010 tarihli sıra cetveli iptal edildiğinden bu sıra cetveline ilişkin itirazlar bakımından açılan davalar konusuz kalmıştır. Bölge Adliye Mahkemesince 14.08.2013 tarihli sıra cetveline itiraz incelenirken konusuz kalan davalar yönünden de değerlendirme yapılarak davalı alacaklıların yeni sıra cetvelinde de birinci derecede yer aldığı ve davacıların muvazaa iddialarının devam ettiği gerekçesiyle asıl ve birleşen davalarda iptal edilen sıra cetveli üzerinden hüküm kurulması doğru değildir.

18. Bununla birlikte asıl ve birleşen davalarda davalı-karşı davacılar vekili, sıra cetveline konu taşınmaz bedelinin mahkemece nemalandırıldığını beyan etmiştir. Satış bedelinin nemalandırılması hâlinde, ödeme zamanında alacaklılara ödenecek miktar farklı olacaktır. Bu durumda hüküm fıkrasında garame yapılarak alacaklılara ödenecek payların belirlenmesi yerinde değildir.

19. Hâl böyle olunca Bölge Adliye Mahkemesince önceki kararda direnilmesi doğru olmadığından, hükmün Özel Daire bozma kararında belirtilen nedenlerle bozulması gerekmektedir.

VII. KARAR

Açıklanan sebeplerle;

Asıl ve birleşen davalarda davalı-karşı davacılar vekilinin temyiz itirazlarının kabulü ile direnme kararının Özel Daire bozma kararında gösterilen nedenlerden dolayı HMK'nın 371. maddesi gereğince BOZULMASINA,

Bozma nedenine göre asıl ve birleşen davalarda davalı-karşı davacılar vekilinin diğer temyiz itirazlarının şimdilik incelenmesine yer olmadığına,

İstek hâlinde temyiz peşin harcının yatıranlara geri verilmesine,

Dosyanın HMK'nın 373. maddesinin 2. fıkrası uyarınca Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine,

18.02.2026 tarihinde oy birliğiyle kesin olarak karar verildi.